

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE

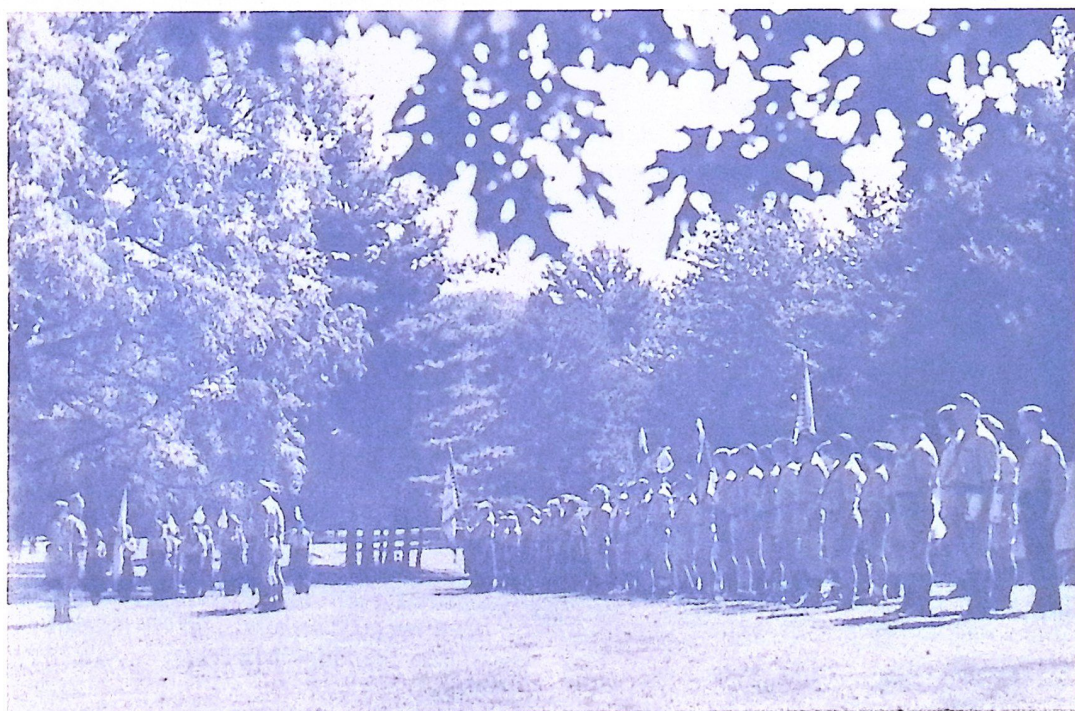
MAGYAR CSERKÉSZ

XXXIV (58) ÉVFOLYAM

VOL. 34 (58) NO. 1-2

1983. 1-2 SZÁM

Nézd csak, milyen vidámak
cserkézlányaink a kanadai
Hamiltonban a fehér asztal
mellett!

Annál komolyabbak a fiúk
a clevelandi cserkésznapi
megnyitáson az USA-ban!

ÚTRAVALÓ A KÖZGYŰLÉSRL

Dr. László István kismartoni püspök (Burgenland, Ausztria) a felsőöri regőstáborban megáldja az I. kerület zászlaját.

A Kenguru és a Fekete hollé ős zászlófelvonás előtt a délamerikai kcs. öv.-képző táborban.

A Corvina-tábor Platanoson, Argentínában.

Az „Ötfejű sárkány” ős a léamerikai kcs. öv.-képző táborban.

A kaliforniai nagytábor vezetőinek egy csoportja.

Festik a New Brunswick-i Cserkészházat. A helyzet magaslátán Schlöder Miki bá!

A Magyar Cserkészszövetség 1983. április 9-én tartotta közgyűlését a kanadai Hamiltonban, Ontario tartományban. Közgyűléseink célja nemcsak az, hogy szövetségünk a következő két év tartamára vezetőket válasszon, amint alapszabályaink előírják. Az ilyen találkozóknak másik fontos célja is van: a vezetők beszámolnak az elmúlt két év munkájáról, és elmondják vele kapcsolatos észrevételeiket. Aztán előre mutatnak az eljövendő két évre, utakat jelölnek meg, amelyeket végigjárva eredményesen munkálkodhatunk tovább.

Amik ezekről a témákról elhangzottak, azokból adunk most itt néhány megszívlelendő részletet.

Dr. Némethy György, a Magyar Cserkészszövetség elnöke a gödöllői 1933-as jamboree ötvenedik évfordulójáról így beszélt: „Gondolkozunk el, hogy mi is volt a gödöllői jamboree értéke a magyar cserkészlet fejlődésében... mi lehet Gödöllő üzenete a mai magyar cserkészlet számára.” Hangsúlyozta, hogy szinte korunk utolsó nyugodt pillanatában közeledett cserkészletünk a népi kultúrához. Ez lett „mai munkánk egyik pillére”. Az akkori cserkészvezetők másik fontos tette a HÖK magas szintre való fejlesztése, és Teleki Pál vezetésével Ábrahámhegyen az új próbarendszer megalkotása. „Ez a kezdeményezés évtizedekre megszabta a magyar cserkészlet útját: egyszerű módon szolgálja a külföldi magyar cserkésznevelést a kezdeti évektől a mai napig.” Az elnök kiemelte a tanulságot olyan feladatra mutatva rá, amelyet a legfiatalabb cserkész is véghezvihet: „Nem nagy alkalmi teljesítmények keresésével hajtjuk végre legjobban... munkánkat, hanem azzal, ha felismerjük és elvégezzük a mindennapi feladatokat...” — Ez valamikor abból a lelki értékből fakadt, amit a gödöllői jamboree alapozott meg.

Mai problémákra térve, elsőnek a rovercserkészlet gondjait említette. Helyesnek látszik a felismerés, hogy a rovermunka gerince a regölés legyen „közösségnevelő hatása, vonzóereje, magyarságszolgálatá miatt egyaránt. A regösprogramot azonban a népi kultúra művelésének minden területére ki kell terjesztenünk, sőt azon túl a magyar kultúra minden területére, hogy művelt, öntudatos fiatalokat neveljünk.” Rámutatott a magyarságismereti tanfolyamok és a Corvina-táborok fontosságára. A roverprogramról elmondotta még, hogy annak fontos része legyen a gyakorlati cserkésztevékenység élménye!

Témát változtatva, a provinciális szemléletet hoz-

ta fel, mint általános társadalmi tünetet, tehát nem csupán cserkészjelenséget. „Cserkészletünk világát átfogó közösséget alkot. Külföldi munkája során mindig óvakodni tudott a provinciális szétszaggatódástól. Mindig világosan láttuk céljainkat, módszereinket. Bízom benne, hogy ezután is így lesz... (Azon legyünk, hogy...) vezetőink közösen lássák feladataikat, alapelveinket, megértsek más országbeli vezetőtársaik gondjait.” Kiemelte még dr. Némethy György, hogy Tanulmányi Alapunk csereakciója is a magyar cserkész-világkép jobb megértését szolgálja. Hármasképe célja van: nyelvi vagy szakmai továbbképzés, idegen ország vagy világrész magyar cserkészmunkájában végzendő munka, és egy ottani magyar egyesület életében való aktív részvétel. „Reméljük, hogy fokozott magyar felelősségtudattal és mások megértésével térnek haza” azok, akik a tanulmányútra vállalkoznak. Mert „felelősségtudattól áthatott fiatal magyar generációt” kell nevelnünk... „Egy ilyen közösség kiépítése nem a nagy tanulmányúttal kezdődik, hanem sokkal hamarabb és helyi fokon. Ezért harmadik feladatként a VK-napokat említem...”, amelyek a helyi közösséget gazdagítják, de itt kezdődik a csapatkörnyezet kiszélesítése, új barátok szerzése! Végül megjegyezte az elnök, hogy a csapatok vezetői gárdáját el kell látnunk állandóan friss kiképzési anyaggal. Beszédét így fejezte be: „Úgy emlékezünk méltóképpen a gödöllői jubileumra, ha kicsi vagy nagy gyakorlati feladatokat tűzünk ki magunknak, és közös erővel törekszünk megvalósításukra.”

* * *

Bodnár Gábor ügyvezető elnök beszédének központjában az eszményeinkhez és hagyományainkhoz való ragaszkodás fontosságának kiemelése állt. Onnan indult ki, hogy a cserkészlet világhelyzetét szemlélve megállapíthatók bizonyos változások. Az amerikaiak pl. a természetben való cserkészkedés helyett bevonultak a városok kényelmébe, minek következtében — saját bevallásuk szerint — taglétszámuk hat év alatt 2 millióval csökkent! A mi múltunkban is találunk hasonló tünetekkel. A mi fiainknak is egyre kevesebb idejük marad, hogy kijussanak a szabadba, és mi vezetők észre se vesszük, milyen rettenetes ez a mulasztás! Gyermkeink életéből kimarad a szabad természettel való gyakori találkozás élménye, amelyet nem pótolhat semmi!...

Akik még kiscserkész korukban kapcsolódtak be mozgalmunkba, általában végigjárják az összes táborokat, ahol feledhetetlen kapcsolatok teremőd-

nek sokszor egész életre. Ezek a gyerekek megtalálják a cserkészletben a középiskolás korral járó udvarlási lehetőségeket is, és számtalanszor előfordul, hogy ez az oka annak, amiért mindenáron el akarnak jutni pl. egy bizonyos táborba...

A legtöbb esetben sikerül előkészíteni a cserkészletben aktív ifjút, hogy hasznosan foglaljon állást fajtája megvédésében, szerte a világban, ahol szükségét érzi... cserkészletünk mellett, hogy élményt nyújt, nagy szerepet játszik abban, hogy valóban emberebb ember és magyarabb magyar váljék tagjaiból.

A cserkészlet fennmaradásának titka a mai világban is az, hogy vigyük vissza a cserkészletet oda, ahonnan kiindult: a szabadba!... nincsenek mindenkire alkalmazható csodamódszerek... Az egyet-

len mindig járható út: a lelkiismeretes, jó FELKÉSZÜLÉS!

Mint az amerikai cserkészlet felmérése is mutatja, számunkra sem lehet kétséges, hogy csak a jellemnevelés, az intenzív gyakorlati cserkészmunkával karöltve hozhatja meg a kívánt eredményt... Mint érdekességet említem, hogy ma már sokszor hallani az amerikai cserkészleten belül is arról, ami náluk eddig tabu volt: jó dolog az, ha a fiúcserekszek lányok előtt is szerepelhetnek! Csak mi tudjuk igazán, akik ezt régóta gyakoroljuk, hogy az ilyen találkozásoknak inkább haszna van, mint kára.

Milyen is legyen a magyar cserkészkedés az 1980-as évek második felében? — Cserkészletünknek magyar lelke kell legyen, és ennek a léleknek megte-remtése első feladatunk!

... a cserkészlet nemcsak táborozás, nem „haveri”

A közgyűlésen dr. Némethy György, a Magyar Cserkészszövetség elnöke beszédét mondja. Az asztalnál ülnek (balról jobbra) Teszár Jézsefné szövetségi vezetőtisz, dr. Mattyasovszky-Zsolnay Miklós, a Magyar Cserkészszövetség örökös tb. elnöke, Bodnár Gábor úr. elnök, Nt. Bertalan Imre, a Cserkész Nagytanács tagja, és Jámor Lajos, az V. Kerület elnöke.

találkozó csupán, hanem elsősorban NEVELÉS!

Az önnéveléssel kapcsolatos feladatokat sem szabad elhanyagolnunk. Lassan kimegy a divatból, amit annak idején igen gyakran tűztünk, pl. hogy kiránduláson délelőtt nem iszunk vizet. Ha forrásra akadunk, körülálljuk, énekelünk, és továbbmegyünk.

Fiatalok mondták: „Barátaim, diáktársaim ostobának tartanak mert megtartom a tizedik cserkész-törvényt... Azt mondják, hogy biztosan nem vagyok normálisan fejlett.” — Merünk-e ilyen beszédekre pozitív tanácsot adni? — Mertünk-e következetesen a napi jótett kérdéssel foglalkozni? ... Másokért élni, másokért dolgozni, egymás terhére is hordozni — cserkészfeladat!

Külföldi cserkészletünk első éveiben, sőt még a hatvanas években is, örömmel számolhattam be arról, hogy hány papot, lelkészt adott a cserkészlet a magyarságnak. Aztán majdnem két évtized óta — senkit! ... Merünk-e fiataljaink közül egyeseket egyházi pályára buzdítani? ... Tisztában vagyunk-e azzal, miközben mellünket döngöztetve hazafiaskodunk, hogy a magyar pénzből, magyar verítékekkel épített egyházak 10-15 év múlva már nem lesznek meg, mert nem jut beléjük magyar pap?

„A színvonallal bajok vannak!” — halljuk mind gyakrabban.

Mi a baj? Az őrsvetető- és segéd-tisztjelöltek egy része húzódozik az előkészítő oktatástól. Vannak vezetők, akik (kényelemszeretettől?) rögtön egyet-értenek a gyerekekkel. Velük sírnak, hogy sokat követelünk... Ez korprobléma. A mai iskola... nem

nagyon szorítja tanulása a diákot. Így paragon marad sok jobb sorsra érdemes gyermek tehetsége. Eből adódnak a mi „színvonalproblémáink” is. Korunk egyik legnagyobb gyengesége az engedékeny magatartás a gyermekekkel szemben.

... Valljuk-e még, hogy hagyományaink egyik legfontosabbja a rendszeres összejövetel, magyar cserkészruhában, rojtos farmergatya nélkül? Tudjuk-e, hogy nem a legszebb dolog, ha a jubileumi tábor kapujában „stüsi vadász” kalapban, tengerészsapkában, önkreálta satyakokban áll őrsgéget a magyar cserkész? Szóvá merjük-e tenni az ilyen dolgokat, vagy népszerűnek akarunk maradni?

... Aztán ott vannak azok az idősebb vezetők, akiknek minden társadalmi munkára futja az idejükből, a csapat számára legfeljebb havonként egyszer! A fiatal vezetőknek is van idejük sportra és ezer másra, a csapatmunkára nekik is talán egyszer egy hónapban. — De akkor minek „vállalták”?

... Köszönnek-e még egymásnak és az idősebbeknek cserkészleinket? Az idén találkoztam először olyanokkal, akik... még el is fordították a fejüket. Fontos hagyományunk az is, hogy egy család tagjai vagyunk: a NAGY CSERKÉSZCSALÁDÉ, üdvözljük hát egymást szeretettel!

Ha nem akarjuk, hogy cserkészletünk pár év múlva széthulljon, vagy csillagászati gyorsasággal létszámot veszítsen, mint a britek, amerikaiak, németek cserkészlete, meg kell keresnünk eszményeink és hagyományaink megtartásának módját!

A JUBILEUMI „ARANY JÁNOS” SZAVALÓVERSENY VÉGEREDMÉNYE

A Magyar Cserkészszövetség 1982-t „Arany János emlékének” nyilvánította. Amint időben jeleztük, a központi Sík Sándor cserkészparkban volt a világverseny döntője a VK alatt, 1982. augusztus 15-én. A távoli Ausztráliát kivéve, minden „magyar” földrész képviselve volt megjelenésével és díjazásával, úgyszintén a zsűri is. Három csoportban hirdettünk ki első helyeket, mindegyik holtversennyel végződött. A végeredmény ez volt:

A nem-magyar nyelvterületen született és mindig ott élt, 12-14 évesek csoportjában első Kovács László (Washington, D.C. — USA) és Pressing Tamás

(New Brunswick, N.J. — USA). Az ugyanilyen körülmények között felnőtt 14-20 évesek közt első Kovács Beáta (Washington, D.C. — USA) és Dömötör Zsuzsi (Rio de Janeiro, Brazília). A magyar nyelvterületen felnőtt, vagy Burg Kastlban legalább két évig tanult, 14-20 évesek csoportjában első Horváth Ákos (Stockholm, Svédország) és Bodnár Tünde (Garfield, N.J. — USA).

A tavalyi Arany János szavalóverseny nem csak hogy jól sikerült, hanem további hasonló jó munkára ösztönzött sokakat a világban! Egy Sao Paulóból hozzánk érkezett hír így szól: (A braziliai

versenyek után...) „Cserkészeink annyira fellelkesedtek, hogy elhatározták, a szavalóversenyt más-más magyar költőnek költeményeivel minden évben megtartják. Jövő évben születésének 160. évfordulójára Petőfi költeményeivel rendezik meg majd

szavaló versenyüket.” — Az USA-ban a New York-i körzet csapatai tartottak ez évben, 1983 tavaszán nagyszabású szavalóversenyt sok résztvevővel, igen szép szavalatokkal. — (Aki másutt hasonlóról tud, írja meg a Magyar Cserkésznek!)

A GYŐRI VASKAKAS TÖRTÉNETE

(Pohárnok Jenő nyomán)

Győr visszafoglalása 1568-ban a petárdával (Egykorú metszet)

A győri bencés gimnázium múzeumában őriznek egy régi toronydiszt. (Őrizték Pohárnok Jenő idejében. Ma a győri Xántus János múzeumban van — Szerk.) Ez egy vasból készült kettős kereszt, amelynek tetején egy kukorékoló vaskakas áll. A kereszt alatt egy török félholdat látunk. A vaskakas a magyar vitézség egyik ragyogó példájáról regél...

A török sorra elfoglalta a hősiessen védekező magyar várakat. Győr erős vára még állt. A bécsiek és a nyugati keresztény országok abban bíztak, hogy Győr várát nem tudja elfoglalni a török és így nem tud a nyugati országok ellen törni. Mikor azonban a török had megjelent Győr vára előtt, Hardegg gróf, az osztrák várparancsnok feladta a várát és csapatával elvonult Ausztriába. A császár lefejeztette a gyáva várkapitányt. Veszélybe jutott Bécs és a nyugati keresztény világ. Mikor Abdi basa bevonult az erős és jól felszerelt várba, nevetve mutatott a

Dunakapu bástyatornyán álló kettős keresztre és a kereszt felett álló vaskakasra:

— Akkor lesz Győr vára a hitetlen keresztényeké, mikor az a vaskakas kukorékolni fog!

Nagyot nevettek a büszke török tisztek, mert a vaskakas ugyan sosem fog kukorékolni!

A Nagy-Dunától északra táborozó császári és királyi csapatok egyik magyar huszárezredének parancsnoka, Pálffy Miklós huszárezredes nem tudott belenyugodni, hogy Győr, az erős magyar vár a törökre maradjon. Engedélyt kért Schwarzenberg gróftól, az osztrák fővezértől, hogy huszáraival visszafoglalhassa Győr várát.

(Pohárnok Jenő itt leírja, hogy Pálffy Miklós csellel eljutott a győri vár kapujáig, felrobbantotta, és huszárai élén bejutott a várba.) Véres harc kezdődött... Már-már úgy látszott, hogy a husárokat kiszorítják az alsó várból.

A GYŐRI VASKAKAS
Az eredeti vaskakast a győri Xántus Múzeum őrzi

Így látta Szinán basa is, aki a fellegrvár bástyájáról nyugodtan nézte a küzdelmet.

(Ekkor azonban gyors szekereken megérkeztek Schwarzenberg gróf segítő hadai a vár alá...)

Ugyanakkor a Dunakapu-bástya felől éles kakas-kukorékolás zengett fel. A babonás török megrémült. Szinán basa elsápadva rántott kardot:

— Kukorékol a vaskakas! Végünk van!

... Megfordult a harc. Mire a nap delelőre ért, holtan feküdt a basa sok száz katonájával a vértől áztatott alsó vár utcáin. Fenn a fellegrvár tornyán büszkén lengett a szélben a győzelmet jelentő magyar zászló!

... Győr a miénk! Győrt visszafoglaltuk a töröktől!...

A király nagy örömeiben grófi rangot és nagy földbirtokot adott a hős Pálffy ezredesnek. A bécsiek és az osztrák nép kőkeresztet állítottak az utak mentén a győzelem emlékére. Ma is áll még néhány. Azt is tudjuk, hogy a Dunakapu-bástyán nem a

vaskakas kukorékol, hanem egy huszárkürtös, aki elbújt a torony mögött, onnan rémisztette trombitájával a törököket. Nagy jutalmat kapott. Meg is érdemelte, ügyes huszár volt!

(Van a mondának egy másik változata is. Azt mondja, hogy Abdi basa nemcsak ahhoz kötötte a várnak a keresztények általi visszafoglalását, hogy a vaskakasnak kukorékolnia kell majd. Még két másik feltétele is volt: visszafelé kell folynia a Rába vízének és meg kell telnie a félholdnak! A győriek szerint ez a két feltétel is teljesült, mert tavasszal történt a vár visszavétele, amikor a Duna áradva jön Ausztria felől a nagy alpesi hóolvadások idején, visszanyomva a Rába vizét. Így a Rába az ostrom idején visszafelé folyt! A harmadik feltétel is beteljesedett, mert húsvét hete lévén, megtelt a félhold; tudjuk, hogy a visszafoglalás napja az Úrnak 1598. esztendejében, március havának 27. napja volt! — Szerk.)

AZ ÁRULÓ

Számháború

„... ne szaggassátok szirmaikat
a rózsafának, mely hóban virul!”

(Reményik Sándor)

Mi is az a számháború?

A legkedveltebb, legizgalmasabb játék az ősi talajtól megfosztott, de légyököken is újra kivirágzott magyar cserkészeten. Hivatalosan hadijátéknak mondják.

Aki talán nem ismerné, annak itt megadok néhány játékszabályt, mert az alábbiak megértéséhez szükséges lehet.

A cserkészeket két „ellenséges” félre osztják. Az egyik rendszerint magyar, mert a játék meséjét történelmünkől szokás venni.

Ha úgynevezett „találkozó harcot” játszanak meg, amelyre jó példa a végvári vitézek vagy a kurucok portyázása, akkor nagyjából egyenlő erőket állítanak egymással szembe. Várvívás esetén, mint majd itt következik, az ostromlottak csapata kisebb. Múltunk bizonyítja, hogy a támadónak mindig sokkal több vére folyik, mint a védőnek. Emlékezzünk csak

Megjegyzés: Az alábbi történet eredetileg nem cserkészek számára íródott. Éppen ezért elnézést kérünk cserkésztestvéreinktől, ha a bevezető — inkább magyarázó, mint elbeszélő — részben olyasmit találnak, amit minden cserkésznek tudnia illik. — (Szerk.)

Egerre és Dobó Istvánra, aki kétezer katonájával meg nőikkel és gyerekekkel tartóztatta fel két basának százötvenezernyi hadát! Más szóval: a kétezer vitézre fejenként hetvenöt török jutott! Jókora szám! Ide csakugyan kellett az asszonyok és gyermekek segítsége is!

Hogyan fest az ilyen számolás egy hadijátékban? — Mindjárt kiderül!

A szemben álló két ellenfelet parancsnokaik elvezetik előre meghatározott helyükre, ahonnan majd a „csatába” indulnak. Ott a játékosok kapnak egy-egy jó arasznyi hosszú és kisarasznyi széles kartonlapot, az egyik csapatnál kéket, a másiknál sárgát. Négyjegyű számok vannak rajtuk, minden cserkészén más és más. A kartont homlokukra erősítve viselik, jól megjegyezve saját számukat. Amikor pedig megkezdődik a harc, a résztvevők úgy viselkednek, mintha valóban golyók fűtyülnének körülöttük. Minden mozdulatuk óvatossá: földhöz lapulva küsznek vagy nyílszerűen surrannak egyik pontról a másikra; így próbálják elkerülni, hogy az ellentábor leolvashassa messzire virító számukat. Akit mégis „el találnak”, az megsebesül vagy meghal, asszerint, hogy milyen utasítást kapott. El kell hagynia a küzdőteret, kicsétt a játékból.

Mindenki rejtheti a számát valamilyen élébe kerülő fedezék mögé, ami lehet fa, bokor, kerítés, ház, egyszerűen nem magacsínálta fedezék. Kézét azonban nem teheti a homlokára, és semmit sem vihet magával, ami eltakarná a számát. Az égre vagy földre sem nézhet, más szóval „nincs napimadás, nincs földimadás”!

Bőséges tere nyílik a találékonyaságnak, a terep okos kihasználásának, taktikai átcsoportosításoknak, amint a helyzet megkívánja. Talán szüségtelen is megjegyezni, hogy aki a játék alatt nem magyarul beszél, azonnal „halott”.

Mivel a gyerek az gyerek, és igen szeret nyerni, a miénk is hajlamosak itt-ott, a küzdelem hevében szabálytalanságra; hiába emlékeztették őket csata előtt a törvényre, hogy „a cserkész egyeneslelkű”. Szükség van hát békébirákra, szaknyelven „döntőkökre”, akik a felnőtt vezetők közül szoktak kikérülni. Az ő jelük fehér.

Többnyire van a résztvevőknek egy kicsiny olyan csoportja is, amelyik semmit sem visel a homlokán: azonosságát a zsebében hordja. Ezek a „kémek”. Ha észreveszik őket, meg kell adniuk magukat. Az a feladatuk, hogy rejtve befurakodjanak az ellenség sorai közé, és jegyezzenek meg annyi számot, amennyit csak tudnak. Aztán visszaosonva csapatukhoz elmondják, hogy Nagy Laci a 6418-as, Kiss Miska a 3202-es, és így tovább. Ettől fogva az övéiknek csak

arra kell ügyelniük, hogy hol bukkan fel — mondjuk — Nagy Laci ismerős arca: egy-kettőre lekiáltják.

Akkor kezdődik a párbeszéd:

— De onnan nem is látjátok!

— Az mindegy! Annyi vagy nem annyi?

Laci tekergeti a fejét, próbál kibúvót találni, de hiába.

Itt lép közbe a döntnök!

— Ne vacakolj, Laci — mondja —, add ide a számodat!

— De . . . , de . . . , Dénes bá, honnan tudták meg? Még messze vagyok!

— Nem láttad Szabó Évát? Itt bújkált, a kémük volt, leolvasta a számodat . . . No, add ide szépen! És Laci gyerek sóhajta bandukol hátra a „segélyhelyre” vagy a „temetőbe”.

Hát ennyit a harcosokról és a szabályokról előláróban. Most pedig adjuk át a szót Dénes barátomnak, hadd beszéljen arról a bizonyos árulóról!

— — —

Tudod, hogy győri vagyok — kezdte Dénes barátom —, szeretem ősi városomat és cserkészimmel is meg akarom ismertetni. Eljártunk hát a tavalyi csapattáborban a győri vaskakas mondáját, vagyis Győr várának visszafoglalását a törököktől.

Lánycsapatunk is a közelben táborozott. Együtt rendeztük minden este tábornüzeinket és a nagy számháborút is, mert régi tapasztalat, hogy annál érdekesebb a játék minél népesebb.

Ez évben, különféle okok miatt, elég kevesen voltak a lányok, és sok volt köztük a kicsi. Ők voltak hát a védők, a törökök.

Tóparton játszottunk, ritkás erdőcskében, elég sok bokorral. Ideális csatatér! Egy kis erecske folyt bele a tóba. Éppen ott építettük föl Győr várát. A nagy fiúk még tábornyitást előtt kimentek a helyszínre egy hétvégén, hogy felvágják a tiznapit ott-tartózkodásunkhoz szükséges fát a konyha és a tábornüzek számára. Dicséretükre legyen mondvá, készítettek annyi, hogy jövőre is elég lesz, hacsak el nem cseni valaki kandallót fűteni. Todod, ilyesmi megesik . . .

Nos, ezekből a rönkökből készülték a vár vaskos falai. Kerítést emeltünk. Egymásra halmoztunk annyi fát a tó meg a kis patak szögében, szándékosan a víz szélére építve, hogy a nyakig érő kerítés óriási négyzetet fogott körül. Tudod, mint valami ketréc vagy karám . . . Győr bevehetetlen vára! Belül, a térség közepén fénylett egy magas pónóznán a vaskakas. Igen szépen megcsinálták a lányok!

Szóval aztán megindultunk. Úgy hullottak a fiúk, mint az őszi légy! A vár túlságosan is sikerült: a gerendák közt sok volt a keskeny rés, rajtuk keresztül

csak a várvédő lányok szeme látszott, a homlokukra erősített szám nem. Most mit csinálunk? A két ostromló tábornokot, Pálffy és Schwarzenberget a két legügyesebb fiú játszotta. Megállították a rohamot és összedugták a fejüket.

Hamar megegyeztek.

— Ott kell támadni — azt mondták —, ahol a lányok nem várják.

Ez bizony a víz felőli oldal volt! A fiúk azonban nem sokat törődtek vele. Tizen a legjobb úszók közül fürdőnadrágra vetkőzve elhúzódtak a csaltban (tudod, a játék befejezte után fürdés volt a napi-renden, így hát mindenkin volt fürdőruha), és Pálffy tábornok vezetésével úszva próbálták megközelíteni — nagy kerülővel — a várat.

Mondhatom, engem is magával ragadott a játék heve! Azon kaptam magam, hogy szinte torkomban dobog a szívem! Mint egyik döntnök, a vár közelében tartózkodtam, de csak suttymban vettem egy-egy pillantást a tóra, nehogy viselkedéssel az úszó fiúkra irányítsam a lányok figyelmét. Mert hamarosan felbukkant és jött, jött a tóban a tíz gyermekfej! Csendesen úsztak, homlokukon az áruló számokkal. Ha a védők észreveszik őket —, biztos halál!

Tudta ezt „Schwarzenberg tábornok” is. Megfontoltan, jó hangos parancsszavak kíséretében a tóval ellentétes oldalon gyűjtötte össze erejét (már ami maradt szegénynek!). Megint csak, hogy a lányok figyelmét megossza, egy kis csoportot a patakmederhez irányított . . . Űgyesen csinálta! Annyit fontoskodott, a fiúk annyit futkostak a bokrok közt, hogy a várbán föl sem tűnt a tíz legjobb vitéz hiánya.

Amíg ezek az események folytak, én meg agyonra izgultam magam, egyszerre csak kiabálnak a patak-medernél lévő fiúk:

— Dénes bá, Dénes bá!

Odamegyek.

Négyen fognak körül fenyegető tekintettel egy kislányt, egy tizenkét éves, aranyos szőke gyereket. Ágálnak erősen, ahogy feljűk tartok:

— Kém! A Zsuzsi kém! Elfogtuk!

— Nem lehet kém — csitítottam őket —, hiszen száma van!

— De ő azt mondja, hogy nem „rendesen” játszik! — bizonygatja éles hangon Jóska, egy kis fekete szemű gyerek.

Zsuzsihoz fordulok.

— Mi a feladatod? — Nagy magyarázkodást, „tetszik tudni”-t várok, de helyette Zsuzsi a világ legtermészetesebb hangján válaszol, mintha másként nem is lehetne. Azt mondja:

— Áruló vagyok.

Meghökkentünk. Én magam is.

— Ilyen nincs a játékban — mondom bizonyos mérlegelés után.

— Azt tudom — hagyja rá a kislány —, de most legyen!

— Legyen? — csodálkozom.

— Igen. Tetszik tudni, Dénes bá — most jött csak a „tetszik tudni!” —, a lányok a mi őrsünkben úgy sajnálják a fiúkat! Olyan buták! Olyan rosszul játszanak! És mi nem akarjuk, hogy a törökök győzzenek! Összebeszéltünk Ildikóval, Katival és a másik Zsuzsival, hogy kiszökők a kis ajtón, ami van, és megmondom a fiúknak a lányok számát. Majdnem mindenkiét tudom.

Erre körülöttem földérülnek az arcok! Én azonban komoly maradok. Tiltakozom:

— Nem lehet, gyerekek! Árulást nem vezetünk be a játékba!

Zsuzsi egy pillanatra elszontyolodik, ám hamarosan felvillan a tekintete. Nagyon tud vitatkozni ez a Zsuzsi!

— Dénes bá — azt mondja —, én tulajdonképpen nem is vagyok török, én is magyar vagyok!

— Tudom — nyugtatom meg —, ti itt valamilyen nyien magyarok vagytok, de a lányok most úgy tesznek, mintha törökök volnának.

Zsuzsi nem hagyja magát!

— De én a Tulipán őrsbe tartozok, és a Tulipán őrs most janicsár. És Dénes bá tanította a magyar iskolába, hogy a janicsárok elarabolt magyar gyerekek voltak. Azért vagyok én is magyar!

„Hm, hát ebben van valami . . .” — gondolom.

— De mi lányokkal nem játszunk! — teszi le a garast Jóska, aki még csak tíz éves. Öt-hat év múlva, tudom, nem így beszél!

Tűnődöm. Olyan szívet melegítő ennek a kislánynak a viselkedése!

— Hát tudod mit, Zsuzsi — határozom el bizonyos idő után —, ott van Schwarzenberg tábornok. — A fiúk vezetőjére mutattam, aki egyre-másra adta parancsait a színlelt, nagy támadáshoz. — Menj oda hozzá, osszon be, ahová akar! Minden lehetsz, csak áruló nem! Ezt mondd meg neki!

A kislány egy csipetnyi habozás után belenyugodott döntésembé. A tábornokkal való beszélgetés után új számot kapott. Aztán ügyesen küszött a vár felé. Előbbre járt, mint a fiúk, de egy perc múlva mégis „halott” volt: kissé elhamarkodva hajolt ki egy fa mögül.

Sóhajta adda ide kartonlapját. Azt mondta:

— Mindegy, megpróbáltam . . .

Tudod, olyan meghi volt a beszéde! . . .

Hirtelen ötletem támadt.

— Maradj mellettem, Zsuzsi — szólítottam fel —, te vigyázz az összeszedett számokra!

Nem küldtem hátra. Azt akartam, hogy közeli tanuja lehessen a magyarok győzelmének. Olyan helyen álltam éppen, ahonnan már láttam, hogy Pálffy tábornok és katonái éppen kiszálltak a vízből. Akkor tapasztották szemüket a rönkök közti nyílásokra... Tudod, itt jócskán eltértünk a történelmi hitelességtől, de hát ilyenkor nem is az a lényeg! Megérted.

Várakozás... Valami két percnyi izgalmas várakozás! Alig bírok magammal, de elárulnom nem szabad.

A fiúk nem sietnek, biztosra akarnak menni. Aztán hallom, hogy egymás után kiáltják le a várban nyugodtan jövő-menő lányok számát! Hej, micsoda fejetlenség támadt odabent!

Ezt használták ki Schwarzenbergék és rohamra indultak. A fiúk felugráltak a fal tetejére, kukorékol

a vaskakas, képzeletben visszafelé folyt a Rába vize, a teljes erővel süítő nyári nap a teliholdat képviselte... Mint a régi mondában... A magyar „hadak” a fatönkök tetején állva a lányok homlokán árulkodó számokat kiabálták... A védő sereg sehova se tudott elrejtőzni, kivéve azt a kettőt vagy hármat, aki kisurrant a kapu részén. Odakint vitézül küzdöttek még, de a túlerővel szemben nem sokáig bírták. El-
estek.

A török basa megadta magát.

Hát Zsuzsi? Tapsolt és táncolt a boldogságtól. Csupa örömtől ragyogott a szeme, könnytől volt harmatos az arca.

Néztem rá. Valamit mondanom kellene, éreztem.

— Látod! — fordultam hozzá, megsímogatva nedves haját. — Mégis csak a magyarok győztek! Maradj ilyen jó magyar kislány, és sohase veszítsd el a reményt, Zsuzsi!

Pap Gyula

1933 — GÖDÖLLŐ — 1983

EMLEKFÁK AZ AMERIKAI „HÁRSHEGYEN”

Nagy lendülettel folynak a táborszervezés munkálatai, melyeknek irányító bizottsága: Bodnár Gábor úv. elnök, dr. Chászár Ede külügyi vezető, és Jámbor Lajos, a Sik Sándor cserkészpark elnöke. A találkozóra nem csak a Gödöllőt megjárt, Magyarországon vagy a nagyvilágban élő magyar cserkészek hivatalosak, hanem mindazok az idegen cserkészszövetségek és egyes cserkészek is, akik mint vendégek szintén „ott voltak” ötven évvel ezelőtt. A Külügyi Osztály időről-időre tájékoztatót bocsájt ki angol, francia, és spanyol nyelven több mint száz cserkészszövetség számára, hogy az előkészületekről értesítse őket. (...) Július folyamán Calgary közelében (Alberta tartományban Kanadában) lesz a 15. világjamboree... (alatta) Calgary városának magyarjai rendeznek nagyszabású emlékbankettet, amelyre az összesereglett cserkészek vezetői is hivatalosak.

Az Intéző Bizottság határozatából: „Az otthoni és külföldi cserkészletben érdemeket szerzett, elhunyt vezetők emlékére a Sik Sándor Cserkészparkban emlékfák igényelhetők.” Így azóta már néhány fából EMLEKFÁ lett a park festőien szép „fenyőskatedrálisában”.

E gyönyörű fenyves fái — az oltár körül — művészi kivitelű réztáblák emlékeztetnek az elhunyt cserkészvezetők érdemeire. Ki ne gondolna vissza szeretettel elhunyt parancsnokára, előjáróira? Aki — egyes cserkész, vagy csapat — valamelyik elhunyt szeretett vezetője emlékére táblát akar elhelyeztetni, közölje a Szövetség Központjával ezeket az adatokat: az elhunyt cserkészvezető neve, cserkészrangja vagy beosztása, születési és elhalálozási éve, valamint az adományozó személy vagy egyesület pontos neve.

„Gödöllő sikerének titka” címmel írt dr. Matyasovszky-Zsolnay Miklós, a Magyar Cserkészszövetség örökös tiszteletbeli elnöke az „Életünk” c. folyóiratban egy kedves visszaemlékezést. Abból idézünk:

„Kedves gödöllői emlékem a következő kis történet. Egy rajunk az altáborok közt vonulva, hirtelen az együtt sétálgató B.P.-vel és Teleki Pállal találta magát szembe. Rajunk díszmenettel tisztelt. Később Pali bától hallottuk, hogy mennyire megkapta B.P.-t ez a találkozás. Meg is mondta, hogy miért. Ő, mint katona, sok díszmenetet látott. Ezúttal azonban meglepte őt a fiúk délceg könnyedsége, mégis egységbe forró keménysége. Még ennél is inkább feltűnt neki a fiúk tekintete. Mind a szemébe néztek, rajongó tisztelettel, — szinte lelki kapcsolatot keresve vele... Ezek a fiúk pont azzal váltak „nagygyá” B.P. szemében, mert nem a földgolyót akarták dobbanásukkal rengetni, mert nem akartak nagyobb mutatni lényüknél. Gödöllő nagyságának egyik titka rejlett ebben, úgy magyar, mint emberi vonatkozásban.”

Koréh Ferencnek „Gödöllő 1933-1983” című írásából (idévez az „Új Világ” nyomán): Biztosan másokkal is előfordul: ha valamire gondolok, „a nagy egésznek” apró, jelentéktelennek tűnő részletén rágódok. Ötven évvel ezelőtt Gödöllőn a mohamedán hitű cserkészek kecskehúst óhajtottak és megkapták minden nap a konyháikra, olyan simán és pontosan, mintha ez volna a világ legtermészetesebb dolga. A különféle arab és más mohamedán cserkészek el voltak bűvölve. Európa szívében nem gondoltak volna ilyen hibátlan kiszolgálásra. Volt ennyi kecske Magyarországon? Úgy látszik, volt. Előteremtették. Az apró részletekre is kiterjedő rendezés célja volt, hogy a világ minden sarkából összesereglett cserkészek otthon érezzék magukat Magyarországon. Tökéletes szervezés. És a végrehajtásban sem volt hiba. A világcserkészet történetében Gödöllő mindmáig úgy él, mint a legszebb jamboree, amit valaha rendeztek. Méltán.

Azért lehetett olyan szép és hibátlan, mert benne az egész nemzet résztvett. Nem volt csak cserkészügy. Milyen nagyszerű lenne, ha az idén augusztus 4-e és 10-e közt az egész szabadföldön élő magyarság szíve és lelke a Sik Sándor cserkészpark felé repülne, Gödöllőre gondolva. Segítené, támogatná. Résztvenne. Vagy legalább érdeklődne.

„Vezérkari” megbeszélésre gyűltek össze 1982 őszén a Sik Sándor cserkészparkban a képen látható vezetők. A legidősebb témá a gödöllői jamboree ötven éves jubileumának megünneplése volt.

CSEKÉSZBOLT

P.O. Box 85, Garfield, N. J. 07026 U.S.A.

Magyar Cserkészszövetség Szabályai	\$ .50
Vezetőképzés Szabályai	.50
Cserkészkönyv I.	5.00
Cserkészkönyv II.	5.00
Cserkészkönyv III.	5.00
Cserkészkönyv I-III. kötve	15.00
Kiscserkészek könyve I.	5.00
Kiscserkészek könyve II. (utánnnyomás alatt)	5.00
Kiscserkész vezetők kézikönyve	4.00
Örsvezetők tanácsadója	4.00
Zoltai Tibor: Pali fel a fejfel — cserkész regény	4.00
Különpróbák (utánnnyomás alatt)	3.00
Játékos és tábortüzi könyv	4.00
Fogadalomtétel „Emléklap”	.50
Teleki Pál emlékfűzet	2.00

MAGYAR TANKÖNYVEK:

Kis Magyarok Első könyve (kifogyott)	6.00
Kis Magyarok Második könyve	6.00
Kis Magyarok Harmadik könyve	6.00
Tóth Veremund: Vázlatos magyar történelem	5.00
Benedek Lászlóné: Vázlatos magyar földrajz	5.00
Bodnár Gábor: Néprajzi vázlatok	8.00

NÉPRAJZI KÖNYVEK:

Balla Péter: A magyar népdal kis tükre	5.00
Muharay E.: Magyar Játékszín	5.00
Volly István: Magyar karácsonyok	5.00

HUNGARIAN BOY SCOUT ASSOCIATION

P.O. Box 68
Garfield, New Jersey 07026

Return Postage Guaranteed

Magyar Cserkész
HUNGARIAN SCOUT

A Hungarian youth magazine, published by the Hungarian Boy Scout Association, Inc., a non-profit organization.

Subscription: \$4.00 yearly.

Address: Magyar Cserkész, P.O. Box 68, Garfield, New Jersey 07026.

KIADÓHIVATAL

P.O. Box 68, Garfield, N.J. 07026, U.S.A.

KÜLFÖLDI KÉPVISELŐK

Ausztrália:

Goór György, 26 Loftus St., Pennant Hills, NSW. 2130

Európa:

Padanyi Erzsébet, Brusselgasse 36/2/19 1160 Wien 16 Austria

Kanada:

Jámbor Lajos, 3A Leland Ave. Toronto Ont. M8Z 2X4

Argentina:

Lindquistné Demkó Andrea, Rawson 40-P B "E", Bs As

Brazília:

Piller Gedeonné, Rua das Carpas 58, San Paulo. 04648

Venezuela:

Nyisztor Sándorné, Aptdo 68394, Altamira Caracas 106

Non-profit Org
U S Postage

PAID

Garfield, N J
Permit No 204

PRINTED MATTER

Address Correction Requested